
VZGOJNI NAČRT

OSNOVNE ŠOLE GRADEC

Vzgojni načrt Osnovne šole Gradec so od 17. aprila 2024 dalje obravnavali strokovni delavci v okviru sestankov strokovnih aktivov.

Učiteljski zbor je podal pozitivno mnenje k dokumentu v ponedeljek, 13. maja 2024.

Z dokumentom je bila v sredo, 8. maja 2024 seznanjena šolska skupnost na MŠ in na POŠ Vače.

Svet staršev Osnovne šole Gradec je podal mnenje o tem dokumentu na svoji 3. seji v tem šolskem letu, ki je bila izpeljana v torek, 14. maja 2024.

Vzgojni načrt Osnovne šole Gradec je na predlog ravnatelja sprejel svet šole v torek, 21. maja 2024.

1. Vsebina

1.	Vsebina	2
2.	TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA.....	3
3.	PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI.....	4
4.	SVETOVANJE IN USMERJANJE	4
5.	POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE	5
	POHVALE.....	5
	PRIZNANJA.....	6
	PROMOTOR OŠ GRADEC IN BRALEC.....	6
	NAGRADE.....	7
6.	VRSTE VZGOJNIH UKREPOV.....	8
7.	OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI.....	10

2. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Temelj delovanja Osnovne šole Gradec je omogočiti kakovosten vzgojno-izobraževalni proces, varno okolje, prijetno in ustvarjalno ozračje, možnosti za uveljavljanje posameznika, kar ob sodelovanju vseh udeležencev omogoča prepoznavnost šole in primerljivost v slovenskem ter evropskem prostoru. Zavedamo se, da je to skupna pot odgovornih učiteljev, učencev in staršev. Zato naše delo temelji na sledečih vzgojnih načelih:

- Načelo oblikovanja varnega in spodbudnega učnega okolja.
- Načelo zaupanja, skupnega reševanja težav ter prevzemanja odgovornosti vseh deležnikov.
- Načelo strpnosti, povezanosti, sodelovanja, zavzetosti za vsakega posameznika.
- Načelo spodbujanja k odkrivanju in razvijanju močnih področjih ter odličnosti posameznikov.
- Načelo iskrenih, zaupnih ter spodbudnih medosebnih odnosov vseh deležnikov z aktivnim vključevanjem v širšo skupnost z namenom postati dejaven član družbe za skupno dobro.
- Načelo sprotnosti reševanja težav in vzgojne odzivnosti strokovnih delavcev.

3. PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

- Oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanje pri oblikovanju pravil šolskega reda (razmišljanje v skupinah na začetku šolskega leta npr. izdelava pravil na plakatih, ki so obešeni v razredu ali na hodniku);
- aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi (npr. določanje meril uspešnosti pred ocenjevanjem znanja ali na začetku učne enote ...);
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku ali med odmori (npr. prostovoljno delo, tekmovanja, športne dejavnosti, kvizi, šolski radio, plakati ...);
- izvajanje razvojnih, inovacijskih in drugih projektov šole in vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte kot odlične priložnosti za poglobljeno vzgojno delo na mnogih področjih;
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur ter drugih preventivnih dejavnosti s poudarkom na temah o medsebojnih odnosih in čustvovanju (npr. socialne igre in zgodbe, delavnice, vaje, igre vlog, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, projekti ...);
- razvijanje socialnih veščin, skrb za ustrezno komuniciranje, sodelovalno učenje in medgeneracijsko sožitje, organiziranje prostovoljnega dela ter vrstniške pomoči;
- poudarjanje zglednega vedenja učencev, pogovarjanje o takem vedenju, stik z ljudmi z visoko etiko in razvito ustvarjalnostjo;
- obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usmerjanje k uspešnemu reševanju problemov npr. preko pogovorov in mediacije;
- navajanje na procese samovrednotenja, samonadzora, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja;
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (npr. prireditve, sejmi, druženje s starši itd.);
- druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola v sklopu letnega delavnega načrta.

4. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Učencem, ki imajo kakršnekoli težave oziroma potrebujejo pomoč pri reševanju problemov (npr. v zvezi z njihovim delom, medsebojnimi odnosi, konflikti, razvijanjem ustreznega vedenja in odzivanja ter prevzemanjem odgovornosti) se svetovanje v prvem koraku nudi najprej učencu, v obliki osebnega svetovalnega pogovora in mediacije.

Svetovanje opravljajo strokovni delavci (razrednik, strokovni delavci, šolska svetovalna služba in drugi sodelavci šole). Svetovanje se večinoma izvaja v pri urah oddelčnih skupnosti, na pogovornih urah, v prostih urah, v varstvu vozačev, med odmori in ob drugih terminih glede na dogovor oziroma glede na nujnost.

Vključitev vseh deležnikov je nujna še posebej takrat, ko so zaznani znaki vzgojnega in/ali zdravstvenega in/ali razvojno neustreznega napredovanja učenca.

Zaželeno je, da starši redno sodelujejo s šolo in s tem izvajajo starševsko skrb. Pri tem se lahko vključijo tudi pristojne zunanje institucije (npr. Center za socialno delo, policija, Svetovalni center za otroke in mladostnike).

5. POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

Učenci lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade. Pohvale, priznanja in nagrade predlagajo: razrednik, drugi strokovni delavci šole, učenci, mentorji dejavnosti, ravnatelj.

POHVALE

Področje podeljevanja pohval se ureja s Pravili o podelitvi pohval OŠ Gradec. Pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih ter drugih dejavnostih šole;
- bistveno izboljšanje učnega uspeha ali vedenja v primerjavi s preteklim šolskim letom;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev;
- izjemen odnos do učencev, delavcev šole in drugih odraslih ter nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo.

Pohvale so lahko ustne (pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti) ali pisne.

Pri podelitvi pohvale se upošteva:

- prizadevnost in vestnost pri šolskem delu (prizadevnost ni pogojena z uspehom);
- primerno vedenje in lep odnos do sošolcev, učiteljev in drugih delavcev šole;
- celoletno aktivno sodelovanje v razredu in šolski skupnosti;
- večkratna pomoč sošolcem;
- aktivno celoletno sodelovanje na katerem koli področju izven obveznega pouka, ki doprinaša k boljšemu počutju in delu na šoli;
- sodelovanje na šolskih predstavitvah, namenjenih staršem in kraju;
- drugo (utemeljivte posameznih učiteljev predmeta ali dejavnosti).

ali

- za učence do vključno 5. razreda: sodelovanje na tekmovanjih znanja (ki so organizirana za območje cele države), na katerih je učenec dosegel vsaj dve bronasti priznanji;
- za učence od 6. do 9. razreda: sodelovanje na tekmovanjih znanja (ki so organizirana za območje cele države), na katerih je učenec dosegel vsaj eno srebrno ali zlato priznanje.

PRIZNANJA

Področje podeljevanja priznanj se ureja s Pravili o podelitvi priznanj OŠ Gradec. Priznanja se izrekajo za večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu ter za doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana na državnem nivoju.

Učencu, ki je prejel priznanje, se lahko podeli tudi nagrada. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja se podeljujejo za:

- prizadevnost in vestnost pri šolskem delu skozi vsa leta šolanja;
- primerno vedenje in lep odnos do sošolcev, učiteljev in ostalih delavcev šole;
- večletno aktivno sodelovanje v razredu in šolski skupnosti te šolskem parlamentu;
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih;
- večletno sodelovanje na šolskih prireditvah;
- vsaj dve pohvali OŠ Gradec s predmetne stopnje;
- drugo (utemeljitve posameznih učiteljev predmeta ali dejavnosti)

ali

- doseženi **vsaj dve srebrni** ali **eno zlato priznanje** na tekmovanjih znanja, ki so organizirana za območje celotne države.

PROMOTOR OŠ GRADEC IN BRALEC

Na Osnovni šoli Gradec učencu, ki:

- ne izostaja neopravičeno od pouka in mu ni bil izrečen vzgojni ukrep,
- spoštuje Vzgojni načrt, Pravila šolskega reda in Hišni red Osnovne šole Gradec,
- vestno in redno opravlja šolske obveznosti (domače naloge ipd.),

lahko prilagajamo obveznosti na različne načine in zato lahko učenci pridobijo naziv promotor OŠ Gradec in/ali bralec.

Promotor OŠ Gradec

Učiteljski zbor (UZ) Osnovne šole Gradec podeljuje svojim učencem, ki veliko prostega časa namenjajo aktivnostim Osnovne šole Gradec in močno prispevajo k njeni prepoznavnosti, poseben naziv promotor OŠ Gradec.

Naziv lahko pridobi:

- učenec, ki aktivno sodeluje v interesnih dejavnostih in projektih šole, in sicer za obdobje, ki ga predlaga mentor ali razrednik.

Naziv promotor OŠ Gradec omogoča, da:

- učenec izjemoma opravičeno izostane od pouka z namenom izpolnjevanja aktivnosti OŠ Gradec, ki niso vezane na pouk (izostanek potrdi mentor in o tem obvesti razrednika ter UZ);
- učenec v dogovoru z učiteljem določi datum ustnega ocenjevanja znanja;
- učenec lahko izboljšuje že pridobljeno pisno oceno znanja, če s pridobljeno oceno ni zadovoljen.

Bralec

Naziv bralec lahko pridobi učenec, ki je:

- učenec predmetne stopnje;
- vključen tudi v bralno značko in spoštuje vsa pravila, ki urejajo potek bralne značke;
- pravočasno prebere predpisane knjige za domače branje ter pri obravnavi domačega branja tudi aktivno sodeluje.

Z nazivom bralec:

- učenec lahko dvakrat v šolskem letu izbere datum ustnega ocenjevanja znanja pri katerem koli predmetu (Prvič lahko izkoristi pravico do napovedanega ustnega ocenjevanja znanja po 2 prebranih knjigah, drugič pa po vseh prebranih knjigah, ki so za posamezni razred predpisane za osvojitve bralne značke.).

NAGRADE

Učencu, ki je prejel priznanje ali ima naziv promotor OŠ Gradec, se lahko podeli tudi nagrada. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Za knjižno nagrado lahko predlaga tri učence tudi razrednik 9. razreda (npr. za posebno izkazan trud na posameznem področju, za pozitiven prispevek k razredni skupnosti) ter mentor za izredne dosežke učencev.

6. VRSTE VZGOJNIH UKREPOV

Posamezne vrste vzgojnih ukrepov, ki so opredeljeni v Pravilih šolskega reda:

1. Opozorilo (lahko tudi s krajšim pogovorom).
2. Sprememba sedežnega reda.
3. Poziv k takojšnjemu/doslednemu upoštevanju pravil šolskega reda (npr. uporaba ustrežnejšega oblačila).
4. Pogovor o kršitvi v razredu, pri uri oddelčne skupnosti, izpostavitve problematike v razredu.
5. Povečan nadzor (npr. med odmori, pri določenih urah pouka, sedenje na določenem mestu).
6. Razgovor (dnevni, tedenski ipd.) s strokovnim delavcem (npr. razrednikom, šolsko svetovalno službo, ravnateljem ali timski razgovori).
7. Obvestilo («podpis») strokovnega delavca staršem v beležko ali obvestilo po e-pošti ali ustno obvestilo.
8. Podaljšanje rediteljske obveznosti ali določitev dodatnega dežurstva.
9. Pomoč učencem (npr. sošolcu) pri šolskem delu (npr. učenju, sodelovanje na popoldanskih dejavnostih).
10. Restitucija je usmerjena na učenca v smislu povračila ali poravnave škode glede na lastne zmožnosti in omogoča soočanje z napakami, ki so tudi priložnost za učenje novih vedenj ter popravo napak. Poudarja temeljne vrednote pravil šolskega reda. Nekatere od oblik restitucije:
 - sprememba vedenja (učenec prilagodi svoje vedenje v smeri zelenega),
 - dejanje, ki izraža zavedanje škode, povzročene oškodovancu, npr. priprava pisnega poročila o kršitvi,
 - opravičilo (lahko javno),
 - družbeno koristno delo (npr. čiščenje, urejanje okolice, pospravljanje).
11. Redni, vsakodnevni in vnaprej določeni stiki z določenim strokovnim delavcem (npr. javljanje na določenem mestu ali za določeno delo).
12. Občasna odstranitev učenca od pouka oz. druge dejavnosti (zaradi zagotavljanja varnosti oz. nemotenega pouka), pri čemer se zanj organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces.
13. Opravljanje neopravljenih obveznosti izven pouka (npr. pred oz. po pouku).
14. Dodatno delo, z namenom ozaveščanja in prevzemanja odgovornosti (npr. priprava plakata, referata ali pisnega razmišljanja na določeno temo ter npr. predstavitev le-tega na uri oddelčne skupnosti ali v drugih oddelkih/razredih).
15. Prepoved približevanja učencu.
16. Začasni odvzem naprav, predmetov ali snovi.
17. Ukinitev nekaterih ugodnosti (razen pravic, ki so omenjene v členih ZOsn od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena, npr. odvzem/zamrznitev naziva promotor OŠ Gradec/bralca OŠ Gradec).
18. Ustni opomin pred razredom.
19. Premestitev v drug oddelek (z upoštevanjem pravic učenca, ki so omenjene v členih ZOsn od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena).

Pri ravnanju ob kršitvah pravil se upošteva načelo postopnosti reagiranja, kjer smo šole pri načrtovanju in izvajanju *Pravil šolskega reda* ter *Vzgojnega načrta* strokovno avtonomne. Strokovni delavci vzgojno delujejo preko zgoraj navedenih oblik.

Ob ponavljajočih oz. stopnjujočih se kršitvah poskušamo vzgojno delovati preko rednejših pogovorov z vsemi deležniki ter preko drugih vzgojnih ukrepov.

7. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

Vzgoja otrok je v prvi vrsti pravica in odgovornost staršev, z obveznim šolanjem pa se primarnim vzgojnim prizadevanjem nujno dodajajo elementi sekundarne vzgoje, ki je z vidika socializacije otrok ključnega pomena. Institucionalna vzgoja ne more in ne sme nadomestiti vzgojne vloge družine, skozi otrokov razvoj pa je pomembno dosegati sozvočje obeh načrtnih vzgojnih vplivov.

Vzgojno delovanje je kompleksen proces, ki od strokovnih delavcev pričakuje stalno aktivnost, iznajdljivost in vztrajnost.

- S predstavitvijo ZAHTEV in PRIČAKOVANJ otroku jasno nakažemo cilj in pot, po kateri ga vodimo. Pomembno je, da smo jasni in dosledni pri svojih zahtevah, da otrok ve, kaj je prav in kaj ni. V otrokovo največjo korist je, da delujemo usklajeno.
- POHVALA, občasno lahko tudi nagrada, je za otroka potrditev in vzpodbuda. Konkretno ubesedimo otrokov trud, dosežek in napredek. Tako bo natančno vedel, da je naše zahteve pravilno razumel in je na dobri poti, da jih doseže. Ob tem se bo počutil dobro, krepil bo svojo samozavest, z napredkom bodo zadovoljni tudi starši.
- Otrok mora poznati pravila, hkrati pa tudi posledice kršitve. Tako JE JASNO SPOROČILO KRIŠITVE DOGOVORA in PREVZEMANJE ODGOVORNOSTI za napačno ravnanje logična POSLEDICA. S tem namenom pazimo, da je kritika usmerjena na vedenje in ne na osebo ter jasna, vezana na napačno dejanje/vedenje. Jasne in dogovorjene morajo biti tudi posledice, ki sledijo neprimernemu vedenju.

Najučinkovitejši smo, ko skupaj proaktivno sodelujemo, strokovni delavci šole, starši in učenec/otrok, z namenom zagotavljanja varnosti, ki je rezultat jasno opredeljenih pričakovanj in doslednosti pri ukrepanju ob kršitvah. Le tako lahko namreč vsi skupaj sledimo istemu cilju – odgovoren, zadovoljen in varen otrok/učenec.

Starši so tisti, ki lahko omogočijo in vzpodbudijo večjo povezanost ter vzajemnost delovanja s strokovnimi delavci z namenom opolnomočenja svojega otroka:

- s priznavanjem učiteljeve strokovnosti, znanja in avtoritete;
- z aktivnim izvajanjem Vzgojnega načrta, upoštevanjem Pravil šolskega reda ter Hišnega reda, tako da spodbujajo otroka k opravljanju šolskih obveznosti (nalog, prinašanju šolskih potrebščin, pravočasnem učenju ipd.) ter jih pri tem spremljajo,
- tako, da o učiteljih in drugih strokovnih delavcih pred otrokom ne govorijo omalovažujoče ter nesoglasja z učitelji, šolo in svojim otrokom rešujejo vzajemno.

Na OŠ Gradec se trudimo načrtno, sistematično in redno vzajemno sodelovati s starši, vključevati starše v življenje in delo šole z organiziranjem izobraževanj za starše, rednimi govornimi urami, z možnostjo sodelovanja v svetu staršev, svetu zavoda ter izmenjavo informacij preko telefonskega ali elektronskega obveščanja ter spletnega obveščanja (npr. spletna stran, Facebook ter Instagram OŠ Gradec).